

Urząd Gminy
Zawonia
Wpł. 02.09.2014
dz. 107
podpis *[signature]*
Paw. U. Kotorska
Radca prawny
Paw. D. Wodniak
Przewodniczący Rady Gminy

Przekazujemy niniejszym opinię prawną opracowaną na zamówienie mieszkańców Zawonia przez jedną z najlepszych kancelarii prawnych w Polsce, specjalizującą się w prawie autorskim, dotyczącą wykorzystania wizerunku bohaterów bajek w ulotkach rozpowszechnianych w gminie.

Opinia sporządzona była po ukazaniu się pierwszej ulotki z wizerunkiem Pinokia. Po ukazaniu się drugiej ulotki, a następnie pokazaniu jej w Nowej Gazecie Trzebnickiej i na stronach internetowych tej Gazety, upublicznienie tej opinii traktujemy jako nasz obowiązek w ochronie dobrego imienia gminy.

Mieszkańcy Gminy Zawonia

Opinia

„Po pierwsze, zamieszczona na ulotce grafika niewątpliwie jest utworem w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. nr 90 poz. 631 ze zm., dalej: PrAut). Z tego względu podlega ona prawnej ochronie i jej wykorzystanie wymaga uprzedniej zgody podmiotu uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych i osobistych.

Po drugie, wizerunek postaci Pinokia jest także wspólnotowym znakiem towarowym, zarejestrowanym na rzecz Disney Enterprises Inc. (numer zgłoszenia 003332855) w bazie danych Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego dot. Znaków Towarowych i Wzorów, zastrzeżonym m.in. dla wyrobów papierowych i druków, czyli także ulotek (klasa 16). Dlatego oznaczenie ulotki przy użyciu ww. oznaczenia, narusza także wskazane prawo ochronne na znak towarowy.

Z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych podmiot uprawniony może na podstawie **art. 79 PrAut** żądać zarówno zaniechania naruszenia i usunięcia jego skutków, jak i naprawienia szkody: na zasadach ogólnych albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Nie ulega przy tym wątpliwości, że z uwagi na znaczną rozpoznawalność postaci autorstwa marki Walt'a Disney'a wykorzystanie wizerunku Pinokia zostałoby uznane przez sąd za zawinione naruszenie praw autorskich.

Z kolei za naruszenie prawa ochronnego na znak towarowy uprawniony z tego prawa może na podstawie **art. 296 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej** (Dz. U. z 2013 poz. 1410) może żądać od osoby, która naruszyła to prawo zaniechania naruszania, wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, a w razie zawinionego naruszenia również naprawienia wyrządzonej szkody. Podobnie jak w przypadku naruszenia autorskich praw majątkowych może do tego dojść na drodze zasad ogólnych prawa cywilnego albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej opłacie licencyjnej albo innego stosownego wynagrodzenia, które w chwili ich dochodzenia byłyby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie ze znaku ochronnego.

Należy przy tym zaznaczyć, że z uwagi na stosunkowo wysokie opłaty

licencyjne, które spółka Disney Enterprises Inc. pobiera w zamian za udzielenie licencji na wykorzystanie swoich utworów, z uwagi na ich ogromną rozpoznawalność, suma zasądzzonego odszkodowania prawdopodobnie byłaby znaczna.

Aby usankcjonować prawnie wykorzystanie wizerunku Pinokia na ulotkach należy zwrócić się do uprawnionego podmiotu, jakim jest Disney Enterprises Inc. o wyrażenie zgody i udzielenie licencji na wykorzystanie grafiki w takiej formie. Nie ma jednak żadnej gwarancji, że spółka zgodzi się udzielić licencji. Przeciwnie, jest to raczej wysoce wątpliwe biorąc pod uwagę polityczny kontekst wykorzystania chronionego prawnie wizerunku Pinokia.

Należy również wskazać, że naruszenie cudzych praw autorskich do utworu wiąże się także z odpowiedzialności karną. Zamieszczenie na ulotce cudzej grafiki i dalsze jej rozpowszechnianie bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy stanowi czyn zabroniony na podstawie **art. 115 § 2 PrAut**. Przepis ten penalizuje taką formę przywłaszczenia pod karą grzywny, kary ograniczenia wolności, a nawet pozbawienia wolności.

Abstrahując od kwestii legalności wykorzystania wizerunku Pinokia, sposób jego użycia na ulotce w zestawieniu z jej treścią rodzi uzasadnione ryzyko zarzutu naruszenia dóbr osobistych osób wymienionych w jej treści, tj. wójta i radnych gminy Zawonia. Bajkowa postać Pinokia jednoznacznie kojarzy się z notorycznym kłamstwem i nieuczciwością. Dlatego osoby, których wypowiedzi zostały zestawione z grafiką przedstawiającą Pinokia mogą uznać, że narusza to ich dobre imię oraz cześć, stanowiące dobra osobiste w rozumieniu art. 23 kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 24 kodeksu cywilnego ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone cudzym działaniem może żądać zaniechania tego działania, podjęcia czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności złożenia oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Ponadto sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny. Aby odeprzeć zarzut naruszenia dóbr osobistych konieczne będzie wykazanie, że podjęte działanie nie jest bezprawne”.